

1280

Ἀλφαβητάριο

Μέρος Α!

ΥΠΟ

ΕΠ. Γ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Ἀριθμὸς καὶ χρονολογία ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως

26.156

17 Ὀβρίου 1917

Ἀθῆναι

Ἐκδότρια: Δ. Δημητριάδης.

1917

ΚΑΙΣΕΡ-ΠΡΕΣΒΗΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΛΕΠ. 85

ΕΠ. Γ. ΠΑΠΠΑΜΙΧΑΝΑ

P. 22

79

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ

ΜΕΡΟΣ Α'

*Αριθ. καὶ χρονολογία ἐγκριτ. ἀποφάσεως 26156
17 Ὀκτωβρ. 1917

Τιμᾶται λεπτὰ 85.

ΑΘΗΝΑΙ 1917
ΕΚΔΟΤΗΣ Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ
ΣΤΑΔΙΟΥ 56

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ
ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἄριθ. 26245

Π ρ ο ς

τὸν κ. Δημήτριον Δημητριάκον, βιβλιοκδότην.

Γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ 104 πράξεως αὐτοῦ τῆς 31 Αὐγούστου ἔ. ἔ. ἐνέκρινε τὸ ὑφ' ὑμῶν ἐν χειρογράφῳ ὑποβληθὲν πρὸς κρίσιν Ἄλφαβητάριον Α' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου ὑπὸ Ε. Γ. Παπαμιχαήλ ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως, πρὸ τῆς ἐκτυπώσεως αὐτοῦ, συμμορφωθῆτε πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Συμβουλίου ὑποδειχθησόμενα ὑμῖν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1917.

Καὶ ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ

*Ὁ τμηματάρχης τοῦ Γ' τμήματος
Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ*

1. μάνα.

μ, α, ν.

μάνα.

μάνα.

---

2. νάνι.

νά νι. νι νί.

νάνι! νάνι! νινί!

3. παπί.

π.

πα πί.   πί πα.

παπί.   πί!   πί!   πί!   παπί.

νά μάνα, παπί!   νά πίπα!

4. πίτα.

τ.

πί τα.   μά.   τί.

νά μάνα.   πίτα!   μά τί πίτα!

5.

τόπι.

0.

τόπι. πο πό τόπι από πανί.
τό παπί πατᾶ.

τόπι. τό τόπι. ποπό! τόπι!
ἀπό τί; τόπι ἀπό πανί! μάνα, τό
τόπι. νά το!

τί πατᾶ τό παπί; τό παπί πατᾶ
τό τόπι ἀπό πανί.

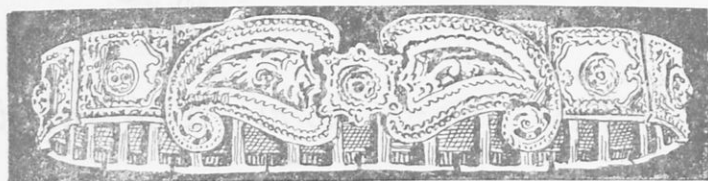

6. Ζῶα.

ζ, ω.

ζῶα. ζῶο. μόνα. μαζί.
ζῶα. τὰ ζῶα. ζῶο. τὸ ζῶο.
νά τὸ ζῶο. νὰ τὰ ζῶα!
τὰ ζῶα; νὰ τὰ ζῶα μαζί!

---

7. Ζώνη.

η.

ζώνη. ἦ. τή. ζώνω. ζητῶ.
ζήτω! μή. πο νῶ.
ζώνη. ἦ ζώνη. μία ζώνη, μὰ τί
ζώνη! ζώνη ἀπὸ πανί! ζώνω

τὴ ζώνη, μὰ νὰ μὴ πονῶ. Ζητῶ
τὴ ζώνη ἀπὸ πανί.
μαμά, ζήτω! νὰ ἦ ζώνη!

8. ρίζα.

ρ.

ρί ζα. ὦ ρα.
τῶ ρα. πᾶ ω
νὰ πᾶ ρω. ζη τᾶ
νὰ πᾶ ρη.
ρίζα. ἦ ρίζα.
νὰ ἦ ρίζα. ὦ!
ὦ! μία ρίζα!
ῶρα τῶρα ζητῶ
μία ρίζα.
νὰ πάρω τῶρα
μία ρίζα;

τὸ ζῶο ζητᾶ νὰ πάρῃ μία ρίζα.
μαμά, τί νὰ πάω νὰ πάρω; μία
ρίζα.
νὰ πάρω τώρα τὸ τόπι; ὦ! νὰ το!

---

9. ρύζι.

υ.

ρύζι. τυρί. ζυμαρί.

ρύζι. τὸ ρύζι. νὰ τὸ ρύζι! τυρί.
τὸ τυρί, νὰ τὸ τυρί! ζυμαρί. τὸ ζυμαρί.
νὰ τὸ ζυμαρί.

ζητῶ νὰ πάρω ρύζι.

μαμά, μία πίτα, μὰ τί πίτα! ἀπὸ τί;
πίτα ἀπὸ τυρί, ρύζι, ζυμαρί.

10. μήλο.

μήλο. μήλα. όλο. όλα.
μυρίζω. μαζώνω.

μήλο. τὸ μήλο. τὰ μήλα. ὦ! ὦ! νά
τὰ μήλα! μυρίζω τὸ μήλο. μαζώνω τὰ
μήλα.

μαμά, νὰ μαζώνω τώρα τὰ μήλα;
όλα τὰ μήλα μαζί.

μαμά, νὰ πάρω ὅλο τὸ μήλο;
νά το ὅλο!

11. μέλι.

ε.

μέλι. έλα πάρε. μητέρα.
πίνω ένα ποτήρι νερό.
πῆρε. πάρε.
τυρί. πᾶμε νά πάρωμε
πολύ.

μέλι. τὸ μέλι, ὦ! τί μέλι!
μητέρα, νά πάρω μέλι;
έλα πάρε μέλι με νερό.
τώρα πίνω ένα ποτήρι νερό με μέλι.
πάρε τυρί με μέλι.
ἡ μητέρα πῆρε τὸ μέλι.
έλα νά πᾶμε νά πάρωμε πολὺ μέλι.

12. Θυμαρί.

Θ.

Θυμάρι. Θά μάθω.

Θέλω καθαρό μέλι.

Θυμάρι. τὸ θυμάρι. νὰ ἔνα θυμάρι
μὲ τῆ ρίζα. μυρίζω θυμάρι
θὰ μάθω νὰ μαζώνω θυμάρι.
θέλω μέλι καθαρό ἀπὸ θυμάρι.

13. σιτάρι.

σ.

σιτάρι. μασῶ. ὦμό.
θά θερίσω. σαρώνω ἀλώνι.
σάρωμα. θά μάσω σωρό.
θά ἀλέσω σέ μύλο.

σιτάρι. τὸ σιτάρι. μασῶ ὦμό σιτάρι.
θά θερίσω τὸ σιτάρι. μέ τί; θά τὸ πάω
σέ ἀλώνι. τώρα σαρώνω τὸ ἀλώνι μέ σάρωμα
ἀπὸ θυμάρι. τώρα θά μάσω τὸ σιτάρι.
τώρα θά πάρω τὸ σιτάρι νὰ πάω σέ
μύλο νὰ τὸ ἀλέσω.

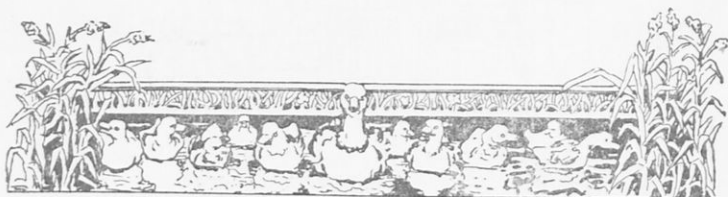

14. μηλιά. ια.

μηλιά. πε τῶ λιθάρι ἀπάνω.
πόσα. τόσα. ἄλλο. πότε θά
μάσω με; μιά μηλιά.

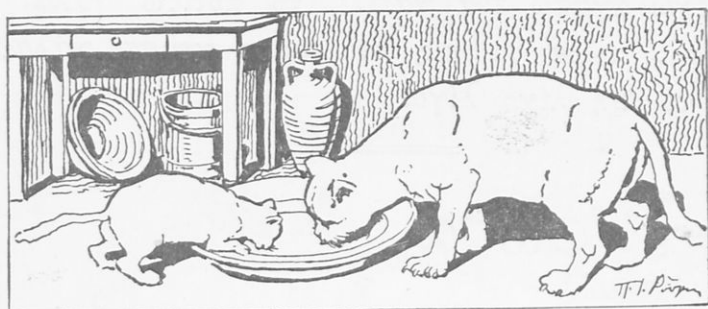
μηλιά. ή μηλιά. νά μιὰ μηλιά μέ μῆλα!
μητέρα, πότε θά μάσωμε τὰ μῆλα;
ὦρα νά τὰ μάσωμε ὅλα.
πετῶ λιθάρι σέ μηλιά; ποτέ!
μηλιά! μηλιά! θέλω μῆλα!
μῆλα; νά τα! ἔλα ἀπάνω πάρε.
πόσα;
νά, τόσα! ἓνα! ἄλλο ἓνα! ἄλλο ἓνα!
ὦ! ὦ! τί μῆλα! σὰ μέλι!

15. πάπια.

πάπια. παπιά. ἐν νιά.
ζῆ μέσα σέ νερά. νά πάη.
πάπια. ή πάπια. νά ή πάπια μέ παπιά!
πόσα; ἐννιά παπιά, ὅλα ἓνα ἓνα!
ή πάπια ζῆ μέσα σέ νερά.
τόρα ή πάπια πῆρε τὰ παπιά [νά πάη
μέσα σέ] νερά.

16. γάτα

γ.

γά τα,   γα τι,   γα τιά.

για τί.   λί γο   γά λα.

μιὰ γό πα.   έ γώ ά γά πώ.

θά πιή.   πιά το γε μά το γά λα.

γάτα. ή γάτα. νά μιὰ γάτα με γατιά! τί ματιά! ή γάτα! τί μύτη!

«νιάο! νιάο!» γάτα. γιατί; τί ζητᾶ; ζητᾶ λίγο γάλα. τί άλλο; μιὰ γόπα.

νά τη τώρα ή γάτα πῆρε μιὰ γόπα.

ή γάτα πατᾶ άπαλά άπαλά.

ἐγὼ ἀγαπῶ ἓνα γατί. τὸ ποτίζω γάλα.
νά το. τώρα θὰ πιῆ ἓνα πιάτο γεμάτο γάλα.
θὰ τὸ πιῆ λίγο λίγο.

---

17. φῶτα.

φ.

φῶ τα. φο ρά φέ ρε φῶ τα.
νά φα με.

φῶτα. τὰ φῶτα, νά φῶτα μιὰ φορά!
νά σάλα μιὰ φορά μέ τόσα φῶτα! φέρε
ἀπάνω ἄλλα φῶτα. νά, τὰ φῶτα! ἐλάτε τώρα
νά φαμε.

---

18. δαδί.

δ.

δα δι σω ρό. δί νω. λά δι.
ἐ δω σα δῶ ρα.

δαδί. τὸ δαδί. νά τὸ δαδί σωρό.

δίνω δαδί νά, πάρω λάδι.
έδωσα δῶρα, δαδί, λάδι για φῶτα.

19. κότα.

κ.

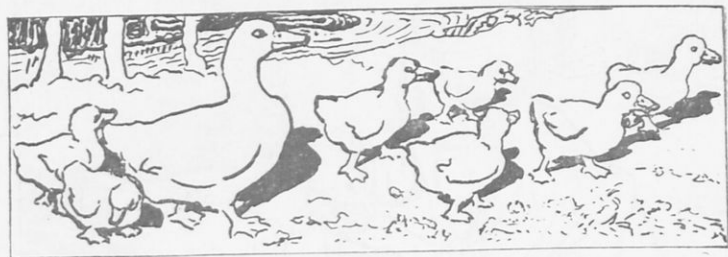
κό τα κα λή. κά θη σε σέ κο φί-
νι μα λα κά. σέ λι νο. κα ρό το.

κότα. ή κότα. νά μι ά καλή κότα! τί μύτη!
τί μάτι!

«κακακά! κακακά!» ή καλή κότα. γιατί νά
φωνάζη; κάθησε μέσα σέ κοφίνι μαλακά μαλακά.

Θά δώσω νά φάη σιτάρι, σέλινο. καρότο.
νά πιῆ νερό λίγο λίγο.

ἀγαπᾶ ἡ κότα τὴ γάτα ; ποτέ ! γιατί ;

20. χῆνα.

Χ.

χῆ να. χη νά κια. ἔ χω. ὅ χι.
θα χά σω. χα ρά. λά χα να.
χα ζὸ χη νά κι.

χῆνα. ἡ χῆνα. νά ἡ χῆνα μὲ τὰ χηνάκια !
νά ἕνα χαζὸ χηνάκι !

μητέρα, θέλω νά ἔχω μιὰ χῆνα.

πολὺ καλά· γιατί ὄχι ; τί θά χάσω ; θά
δώσω δυὸ παπιά νά πάρω μιὰ χῆνα.

τί χαρά ! τί χαρά ! θά ἔχω μιὰ χῆνα !

χῆνα ! χῆνα ! θά λέω, ἔλα δῶ φάγε λάχανα·
λίγο σέλινο, λίγο καρότο.

21 ψάρι.

Ψ.

ψάρι. ψάρια. ψαρά. ψητό. ψωμί.
διψώ.

ψάρι. τὸ ψάρι. τὰ ψάρια.

ψάρια ! ψάρια ! καλά ψάρια !

φαρά, θέλω ένα καλό ψάρι.

ἔχω ένα ψάρι μιὰ δικά.

πολὺ καλά· θὰ τὸ πάρω.

τί θὰ τὸ κάμωμε, μητέρα, τόσο μεγάλο ψάρι ;

θὰ τὸ κάμω ψητό.

ἔφαγα |πολύ· ψωμί, ψάρι ψητό, τυρί, σῦκα.

τώρα διψῶ πολὺ· θὰ πιῶ νερό. τί ἄλλο ; τί-
ποτα !

---

22. Ξύλα.

Ξ.

Ξύλα. Ξύλο. λοξά. Ξερά. Ξινάρι.

Ξύλα. τὰ ξύλα. τὸ ξύλο. θὰ πάω νὰ κόψω ξύλα.
θὰ κάνω ένα ξύλινο γεφύρι· γιὰ νὰ γίνῃ τὸ γε-
φύρι, μερικά ξύλα θὰ πᾶνε ἴσια, ἀλλὰ θὰ πᾶνε
λοξά.

φέρε ξύλα ξερά νὰ ανάψω φωτιά νὰ ψήσω
τὸ ψάρι.

θέλω ένα ἴσιο ξύλο γιὰ τὸ ξινάρι.

23. ἥλιος.

ς.

ἥ λι ος. ὤς. ἄς. μη λιές. συ κιές.
κε ρα σιές. φω λιές.

ἥλιος· ὁ ἥλιος. νά ὁ ἥλιος! ἔφεξε; τώρα;
ἔφεξε πέρα ὡς πέρα. νά ὁ ἥλιος ψηλά!

τί χαρά, ζήτω ὁ ἥλιος! ἄς πᾶμε σέ ἐξοχή
νά δῶ μηλιές, συκιές, κερασιές.

τώρα ὁ ἥλιος ἔπεσε· ἄς πᾶμε πίσω.

τά ζῶα τώρα πᾶνε μέσα σέ φωλιές.

---

24. ἄνθη.

ἄν θη. θὰ δια λέ ξω ἄρ κε τά.
νά ἔρ θη.

ἄνθη. τὰ ἄνθη. ἀγαπῶ πολὺ τὰ ἄνθη.

μυρίζω τὰ ἄνθη. νά τώρα ποτίζω τὰ ἄνθη.

θὰ διαλέξω τώρα ἀρκετὰ ἄνθη, θὰ τὰ δέσω
νά ἔρθη ἡ μητέρα νά τὰ πάρη.

25. εικόνα

ει=ι.

εί κό να. έ κιϊ. εί χα με. τήν εί-
δα. αλήθεια. ή θειά. έ χει φέ ρει ό
θεϊ ος.

είκόνα. ή είκόνα.

ή μητέρα πήρε μιá είκόνα.

ώ! θέλω νά δώ τήν είκόνα!

έλα πᾶμε· νά την έκει ψηλά!

είχαμε μιá φορά μιάν ίδια είκόνα· τήν είδα.
ήταν πολú καλή· αλήθεια, ήταν ίδια!

ή θειά έχει μιá είκόνα με άνθη γύρω γύρω·
τήν έχει φέρει ό θεϊος από τό ταξίδι.

26. αίμα

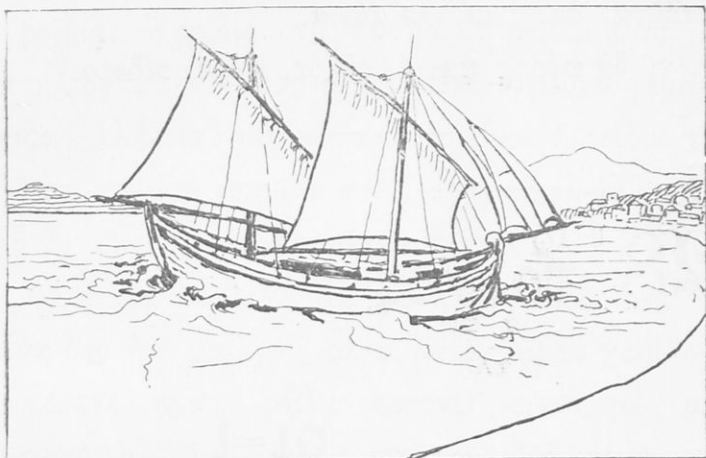
αι=ε

αί μα. παι δί. μα χαί ρι. παί ζω.
έ παι ξα. και ει.

αίμα. τό αίμα. πόπο! πόπο! αίμ!
γιατί κακό παιδί;

ἔπαιξα μὲ τὸ μαχαίρι καὶ ἔκοψα τὸ χέρι.
ὦ! πόσο μὲ πονεῖ! πόσο μὲ καίει!
ἔλα νὰ δέσω τὸ χέρι νὰ πάψῃ τὸ αἷμα.
παίζω πιά μὲ μαχαίρι ; ὄχι! ποτέ!

27. καίκι.

αἰ. εἰ.

κα ι κι. λειμόνια.

καΐκι. τὸ καΐκι. λειμόνια. νὰ τὸ λιμάνι! νὰ
καὶ κεῖ μέσα τὸ καΐκι!

τὸ καῖκι πῆρε μῆλα, σῦκα, κυδώνια, ροδάκινα,
πεπόνια σὲ κοφίνια.

τώρα τὸ καῖκι μὲ τὰ πανιά θὰ πάη γιαλὸ
γιαλὸ νὰ φέρη σιτάρι.

νά το πάλι τὸ καῖκι! τί θὰ πάρη τώρα; σέλινα,
καρότα, ραπάνια, λειμόνια.

τί θὰ φέρη; πανιά, ρύζια, καφέ, σίδερα.

28. τοῖχος.

ΟΙ=Ι

τοῖχος. ὅλοι οἱ δικοί μας τοῖχοι.

τοῖχος. ὁ τοῖχος. νὰ ἕνας ψηλὸς τοῖχος.
τὸν τοῖχο τὸν ἔκανε ὁ πατέρας ἀπὸ μεγάλα λιθάρια.
γιὰ τὸν τοῖχο ἔφερα καὶ ἐγὼ μερικά λιθάρια.
ὅλοι οἱ τοῖχοι οἱ δικοί μας εἶναι ἀπὸ λιθάρια.

29. ροϊδιά.

οϊ

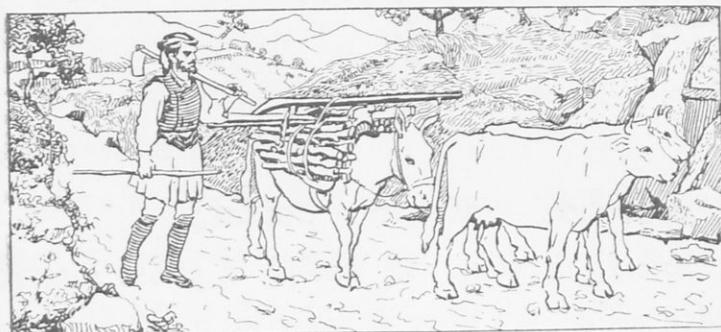
ροϊ διά. ροϊ δα. ροϊ διές.

ροϊδιά. ή ροϊδιά. νά παιδιά, ή ροϊδιά μας γεμάτη ροϊδα! ω! πόσο ωραία είναι ή ροϊδιά γεμάτη ροϊδα! αλήθεια! μά πιό ωραία είναι ή ροϊδιά τήν άνοιξη γεμάτη κόκκινα άνθη. έχομε και άλλο περιβόλι· εκεί έχομε πολλές ροϊδιές.

ή μητέρα σέ λίγο θά μάση τά ροϊδα· θά τά δέση δυό δυό μαζί νά τά φυλάξη για τó χειμώνα.

ξέρετε πόσα ροϊδα παίρνει κανείς με μιá δεκάρα; με μιá δεκάρα παίρνομε δυό ροϊδα. για δέκα ροϊδα πόσες δεκάρες θά δώσωμε; γιατί;

---

30. βόδι.

β.

βόδι. βόδια. βίκος. ρόβη.

βόδι. τὸ βόδι. τὰ βόδια. νά τὸ ἓνα βόδι νά και
τὸ ἄλλο! νά τὸ βόδι μας μὲ τὰ παχειὰ χεῖλια,
τὰ ἡμερα μεγάλα μάτια, τὰ ψηλὰ κέρατα.

ἐμεῖς ἔχομε δυὸ βόδια. μὲ τὰ βόδια μας
ὁ πατέρας ὀργώνει τὰ χωράφια μας.

τὸ δειλινὸ τὰ βόδια μας θὰ φᾶνε ἀρκετὰ, βίκο,
ρόβη, ἄχυρα.

31. κοῦκος.

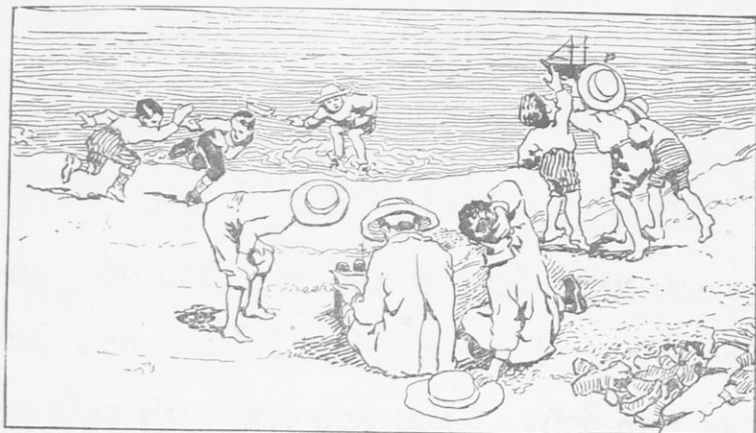
ΟΥ.

κοῦκος. δὲν ἀκοῦτε; βου νό. οὐ-
ρα νόσ. ἔχουν. βου ί ζει. που λιά
κε λαη δοῦν. λου λού δια μυ ρί ζουν.

κοῦκος, ὁ κοῦκος. νά ὁ κοῦκος, παιδιά! ζήτω.
ἦρθε ἡ ἀνοιξη! δὲν ἀκοῦτε! «κούκου!» «κούκου!»
βαθιά ἀπὸ δάσος φωνάζει ὁ κοῦκος· τὸν ἀκοῦτε!
«κούκου, κούκου.»

ἐγώ, παιδιά, θὰ ἀνεβῶ τὸ βουνὸ νά δῶ τὸν
κοῦκο· ποιὸς θὰ ἔρθη μαζί μου;

ὄλοι θὰ πᾶμε· ἐκεῖ ψηλά ὁ οὐρανὸς εἶναι πιὸ
γαλάζιος, ὁ ἀέρας βουίζει, τὰ πουλιά κελαηδοῦν,
τὰ λουλούδια μυρίζουν, καὶ ὁ κοῦκος ἀδιάκοπα κε-
λαηδεῖ «κούκου! κούκου! κούκου!»

32. άμμουδιά.

άμ μου διά τῆς θάλασ σας.
άδερ φός. βαρ κοῦ λες. χαρ τί. θά
έρθουν πολ λά παι διά.

άμμουδιά. ή άμμουδιά. τί ώραία πού εἶναι ή
άμμουδιά τῆς θάλασσας! τώρα πού ἤρθε ή άνοιξη,
έγώ και ό άδερφός μου θά πᾶμε σέ άμμουδιά.
έκεῖ θά παίξουμε, θά κάμουμε βαρκοῦλες από
χαρτί νά τις βάλουμε σέ νερό. θά έρθουν μαζί μας

και ἄλλα πολλὰ παιδιὰ. θέλετε νί μάθετε, ποιὰ εἶναι τὰ παιδιὰ πού παίζουμε; θὰ σᾶς τὰ πῶ.

33. οΟ. ΘΘ. βΒ. ρΡ.

Ὁ θω νας. Θώ μη. Βα σι λα κης.
Ρο δό πη.

Θὰ σᾶς πῶ μέ ποιὰ παιδιὰ παίζουμε· μέ τή Θώμη, τή Ροδόπη, τόν Ὁθωνα και τὸ Βασιλάκη τὰ ξαδέρφια μας. Ἡ Θώμη, ἡ Ροδόπη και ἐγὼ κάνουμε ψωμάκια ἀπὸ ἄμμο. Ὁ ἀδερφός μου, ὁ Ὁθωνας και ὁ Βασιλάκης παίζουν τὸ κυνηγητό.

34. κ Κ. χ Χ. τ Τ. ψ Ψ.

Κικὴ Χω ρα φά. Τα σού λα Ψα ρά.

Καμιὰ φορὰ ἡ Ροδόπη δὲν ἔρχεται, μὰ ποτὲ δὲ λείπουν οἱ φίλες μου, ἡ Κικὴ τοῦ Χωραφά και ἡ Τασούλα τοῦ Ψαρά. Τῆς Κικῆς τῆς ἀρέσει πολὺ ὁ χορός. Ἡ Τασούλα ξέρει νὰ κάνη ἀπὸ ἄμμο φούρνους.

35. ιΙ. πΠ. εΕ.

φΦ. υΥ.

Ίάσωνα και Πόπη του Βάρδα.

Ἐλένη, Φοφῶ και Τάκης του Ρήγα.

Υγεία και χαρά ἔχομε όταν παίζωμε σέ ἀμμουδιά. Ἐχομε και ἄλλους φίλους, τὸν Ίάσωνα και τὴν Πόπη του Βάρδα και τὴν Ἐλένη, τὴ Φοφῶ και τὸν Τάκη του Ρήγα.

36. γΓ. ηΗ. λΛ.

δΔ. αΑ. νΝ. μΜ.

Γιῶργος και Ἡλίας του Δήμα.

Ἄννα, Νίκος και Μίμης του Λάρα.

Ὁ Γιῶργος και ὁ Ἡλίας του Δήμα, ἡ Ἄννα, ὁ Νίκος και ὁ Μίμης του Λάρα εἶναι φίλοι μας. Πηγαίνουν και παίζουν σέ ἄλλο μέρος. Κάποτε ὁμως παίζουν και μαζί μας.

37. σςΣ. ζΖ. ξε. ωΩ.

Ζωή Μαρίνου. Σοφία Ξανθοῦ.

Ὁραῖα περνοῦμε, ὅταν ἔρχεται ἡ Ζωή τοῦ Μαρίνου μετὰ τὴν ξαδέρφη της, τὴ Σοφία Ξανθοῦ.

Πόσα παιδιὰ παίζομε μαζί ; Ἐγὼ καὶ ὁ ἀδερφός μου. Τὰ ξαδέρφια μας, ἡ Θώμη, ἡ Ροδόπη, ὁ Ὅθωνας καὶ ὁ Βασιλάκης. Ἡ Κική τοῦ Χωραφά καὶ ἡ Τασούλα τοῦ Ψαρά. Ὁ Ἰάσονας καὶ ἡ Πόπη τοῦ Βάρδα καὶ ἡ Ἐλένη, ἡ Φοφώ καὶ ὁ Τάκης τοῦ Ρήγα. Οἱ φίλοι μας Γεώργιος καὶ Ἡλίας τοῦ Δήμα καὶ ἡ Ἄννα, ὁ Νίκος καὶ ὁ Μίμης τοῦ Λάρα, καὶ τὰ πιὸ ζιζάνια, ἡ Ζωή τοῦ Μαρίνου μετὰ τὴν ξαδέρφη της, τὴ Σοφία Ξανθοῦ. Πόσα παιδιὰ εἶναι ὅλα ;

---

38. ἀβγό.

βγ. βδ. βλ. βρ.

Ἡ κότα μας σήμερα γέννησε ἓνα ἀβγό. Ἡ κότα μας γεννᾷ τέσσερες φορές τὴν ἐβδομάδα ἀπὸ ἓνα ἀβγό κάθε φορά. Ἡ κότα μας, ἅμα γεννήση τὸ ἀβγό κακαρίζει «κακακά! κακακά!» σὰ νὰ λέη: «Τί χαρά, τί χαρά, σὲ λίγο θάχω πολλὰ ἀβγά. Ἀπὸ τὰ ἀβγά θὰ βγοῦν πουλιά!» Ἡ κότα μας, ὅταν γεννᾷ, δὲ θέλει νὰ τὴ βλέπη κανένας. Θαρρεῖ πὼς θὰ τῆς πάρουν τὰ ἀβγά της καὶ φοβᾶται.

Τὰ ἀβγά, ποὺ θὰ φᾶμε, τὰ βράζομε ἢ τὰ τηγανίζομε. Ἐγὼ ξέρω καὶ βράζω ἀβγά μελάτα.

40. Φραπιά.

φτ. φρ. φλ. φν.

Με τὸ φτυάρι καὶ τὸ ξινάρι ὁ παππούς ἔκαμε ἓνα λάκκο. Μέσα φύτεψε μιὰ φραπιά.

* Ἄμα τὴ φύτεψε μοῦ εἶπε: « Φτάνεις νὰ βγάλῃς φλοῦδες ἀπὸ τὴ μουριά; »

« Τί θὰ τὶς κάμῃς, παππού, τὶς φλοῦδες; »
ρώτησα.

« Θὰ δέσω μὲ τὶς φλοῦδες τὴ φραπιά μαζί μὲ ἓνα παλούκι, γιὰ νὰ μὴν τὴν κουνᾷ ὁ ἀέρας »
εἶπε ὁ παππούς.

* Ἐβγαλα τὶς φλοῦδες καὶ ὁ παππούς ἔδεσε τὴ φραπιά.

* Ἐξαφνα ἄρχισε νὰ βρέχῃ. « Πᾶμε τώρα »
εἶπε ὁ παππούς, « ὁ καλὸς Θεὸς ποτίζει τὴ φραπιά μας ».

41. αὐλή.

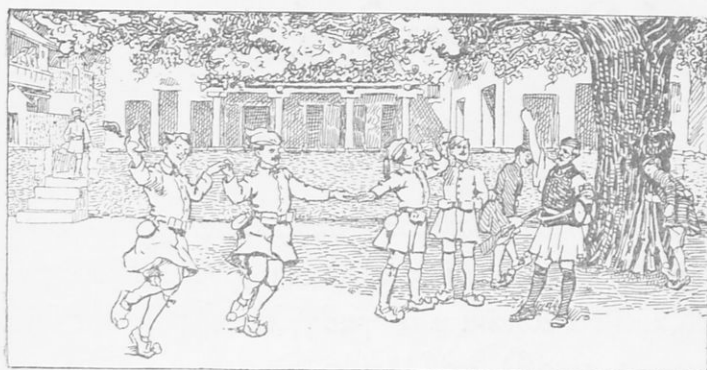
αυ = αβ   υ = β.

αυ = αφ   υ = φ.

Ἐμεῖς ἔχομε μεγάλη αὐλή. Ἐκεῖ μένουν τὴν ἡμέρα κότες, χῆνες, πάπιες καὶ ἄλλα ζῶα.

Πίσω ἀπὸ τὴν αὐλή εἶναι ὁ κῆπος μας. Ἐκεῖ πηγαίνει ὁ παππούς κάθε αὐγῆ. Ὁ παππούς φτιάνει αὐλάκια καὶ ποτίζει τὰ ραδίκια, τὰ σέλινα καὶ τὰ ἄλλα λάχανα. Ἐγὼ κάθομαι σιμὰ σὲ μιὰ φραπιά καὶ διαβάζω λίγο. Ἐρχεται μαζί μου καὶ ὁ μαῦρος γάτος μας. Αὐτὸς δὲν παύει νὰ κοιτάζῃ μὲ πονηριά, νὰ πιάσῃ κανένα πουλί. Τὰ πουλάκια τὸν νιώθουν νὰ ζυγώνῃ, καὶ «φράπ!» ἀνοίγουν τὰ φτερά τους καὶ πετοῦν.

Ὁ παππούς ἔπειτα κόβει φρούτα καὶ λουλούδια. « Αὐτὰ εἶναι γιὰ σήμερα » μοῦ λέει: « αὔριο θὰ κόψωμε ἄλλα ». Ἐγὼ τὰ παίρνω, περνῶ τὴν αὐλή καὶ τὰ φέρνω τῆς μητέρας.

42 λεύκα.

ευ = εφ.

ευ = εβ.

Ἔχομε μιὰ ψηλὴ λεύκα. Τὸ ἀεράκι σαλεύει πολὺ εὐκόλα τὰ φύλλα τῆς λεύκας. Λεύκα καὶ ἀεράκι φλυαροῦν ἀδιάκοπα « ψ, ψ, ψ! ».

Πολὺ τοῦ ἀρέσει τοῦ παπποῦ νὰ κάθεται τὸ μεσημέρι κάτω ἀπὸ τὴ λεύκα.

Μιὰ μέρα ἦρθαν ἐκεῖ εὐζωνοὶ. Ὁ παπποὺς τοὺς φιλεῖ. Ἄμα ἔφαγαν καὶ ἤπιαν καλὰ οἱ εὐζωνοὶ, ὁ παπποὺς λέει :

« Χορεύετε, παλικάρια μου ; »

« Πολὺ μᾶς ἀρέσει νὰ χορεύωμε, γεροπαππού » εἶπαν οἱ εὐζωνοὶ καὶ χόρεψαν μὲ χάρη.

43. σκυλάκι.

σκ. στ. σφ. σπ.

“Εχομε ένα σκυλάκι για να φυλάγη τήν αύλή μας. Τò σκυλάκι μας στέκεται όρθò στὰ δυò του πόδια. Τò σκυλάκι μας γαβγίζει τούς ξένους πού περνοῦν « γάβ! γάβ! γάφ! »

Τί κάνω όταν τύχη τò σκυλάκι μας να μὴν εἶναι μαζί μου; Τοῦ σφυρίζω καὶ αὐτò ἔρχεται ἀμέσως καὶ μὲ βρίσκει όπου καὶ ἂν εἶμαι.

Τò σκυλάκι μας κοιτάζει μὲ ἀπορία τίς κότες μας, πού σκαλίζουν μὲ τὰ νύχια τους τò χῶμα. « Τί να κάνουν ἐκεῖ οἱ κουτές; » θέλει να μάθη. Σὲ λίγο οἱ κότες βγάζουν κανένα σπόρο ἢ σκυλάκι. « Ἄου! ἄου! » κάνει τότε τò σκυλάκι. Θέλει να πῆ: « ποπό! κουτò πού εἶμαι ἐγώ! »

“Όταν πηγαίνω σκολειό, τò σκυλάκι θέλει να ἔρθη μαζί μου. Τότε τοῦ κάνω: « πίσω στήν αύλή! Ποιὸς θὰ φυλάξη τίς κότες μας; ».

Τò σκυλάκι βάζει τήν οὐρά στὰ σκέλια του καὶ γυρίζει πίσω στήν αύλή λυπημένο.

Χαρὰ πού ἔχει τò σκυλάκι, ἅμα γυρίζω στò σπίτι!

44. πρόβατα.

πρ. θρ. γρ. τρ. δρ. ερ. κρ. χρ.

Ὁ πατέρας μου ἔχει μιὰ στάνη πρόβατα. Ὅταν ἐγὼ κάθωμαι στὸ θρανίο, καὶ γράφω καὶ διαβάζω, τί κάνουν τὰ πρόβατα; Τὰ πρόβατα βόσκουν στοῦ βουνοῦ τὰ πράσινα λιβάδια· τρῶνε πράσινα τρυφερά χορτάρια.

Τὰ πρόβατα φυλάγει ἀπὸ τοὺς λύκους καὶ τὰ ἀγρίμια ὁ βοσκὸς μας μὲ τὸ σκύλο τὸ μεγάλο.

Τὸ μεσημέρι ὁ βοσκὸς πάει τὰ πρόβατα στὶς ὄροσερές βρυσούλες νὰ τὰ ποτίση. Ὑστερα ὁ βοσκὸς πάει τὰ πρόβατα στὸν παχὺν ἴσκιο

τῶν πεύκων νὰ σταλίσουν, ὥσπου νὰ περάση ἡ μεγάλη ζέστη.

Τὰ πρόβατα μᾶς εἶναι πολὺ χρήσιμα· ἀπ' αὐτὰ παίρνομε τὸ κρέας, τὸ γάλα καὶ τὸ μαλλί.

Τώρα ἔχομε ἀπὸ τῆ στάνη μας δυὸ ἀρνάκια νὰ τὰ θρέψωμε στὸ σπίτι νὰ γίνουν θρεφτάρια. Καλότυχοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν πρόβατα.

---

45. κληῖμα.

κλ. γλ. γλ. βλ. πλ.

Τὴν αὐλή μας τὴ σκεπάζει ἓνα ὠραῖο κληῖμα. Χλωρὰ καταπράσινα εἶναι τὰ φύλλα του· κίτρινα σὰ χρυσάφι καὶ γλυκὰ σὰ μέλι εἶναι τὰ σταφύλια του.

Κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο τῆς κληματαριᾶς διαβάζω τὸ βιβλίό μου καὶ γράφω στὴν πλάκα μου.

«Μητέρα» λέω, «δῶσε μου, σὲ παρακαλῶ, ἓνα γλυκὸ σταφυλάκι».

«Θὰ κόψω ἓνα νὰ σοῦ δώσω» λέει ἡ μητέρα.

« Ἐγὼ θὰ πλύνω καθαρὰ καθαρὰ τὸ σταφύλι,
μὰ καὶ σὺ νὰ πλύνῃς καθαρὰ τὰ χέρια σου ».

Σὲ λίγο τρώγω τὸ σταφύλι μου. Τὸ σκυλάκι ^{ῥώγει}
μὲ κοιτάζει κατάματα. Λέτε πῶς ἔχει παράπονο
μαζί μου ; Κάθε ἄλλο ! Τοῦ πετῶ ἀρκετὲς ρῶγες,
καὶ « τάπ ! χάπ ! » πηδᾷ, τὶς ἀρπάζει στὸν ἀέρα
καὶ τὶς χάφτει.

---

46. χτένι.

χτ. πν. κν. μν.

Στὸ σπίτι ὁ καθένας μας ἔχει τὸ δικό του
χτένι.

Μόλις φέξη, ἀμέσως ξυπνῶ, πλένομαι, παίρνω
τὸ χτένι μου καὶ χτενίζω τὰ πυκνὰ μαλλιά μου.
Παίρνω ὕστερα τὴ στάμνα καὶ τρέχω στὴ βρύση
νὰ φέρω τοῦ παπποῦ μου κρύο κρύο καὶ δροσερὸ
νεράκι. Ὁ παππούς τότε πλένεται, χτενίζει μὲ
τὸ χτένι του τὰ μαλλιά του καὶ τὰ πυκνὰ γένια
του καὶ κάθεται στὸ τραπέζι νὰ τοῦ φέρω νὰ
πιῇ τὸν καφέ του.

47. άμυγδαλιά.

γδ.

Ποιός δέν ξέρει τήν άμυγδαλιά; Άπό τήν άρχή τοῦ χρόνου ή άμυγδαλιά άνθίζει.

Έμεϊς έχομε πολλές άμυγδαλιές.

Μόλις άνθίζουν οί άμυγδαλιές ξυπνοῦν οί μέλισσες άπό τό βαρύν ὕπνο τοῦ χειμῶνα. Τρίβουν τά φτερά τους και ὕστερα πετοῦν στήν άμυγδαλιά.

«Ζούμ! ζούμ! ζούμ!» πολὺ σέ εὐχαριστοῦμε καλή άμυγδαλιά ».

48. κλώσα.

τσ.

Ἡ κλώσα μας έχει ὀχτὼ χαριτωμένα πουλάκια, κίτρινα κίτρινα σάν καναρινάκια.

«Κλού! κλού! κλού!» φωνάζει ή κλώσα, και τά πουλάκια «πί! πί! πί!» τρέχουν άπό πίσω της.

Ἡ κλώσα σκαλίζει με τά νύχια της και βγάξει σπόρους και σκουλήκια. «Κλού! κλού! κλού!» κάνει: «έδῶ! νά σᾶς μοιράσω τό φαγί».

«Τσίου! τσίου!» λέει παραπονετικά ἕνα πουλάκι. «Κλού! κλού! κλού! τί τρέχει πάλι; Τί έχεις έσύ;»

«Έκεινος ἐκεῖ ὁ φαγὰς μου πήρε τὸ μερδικό μου» λέει ὁ παραπονιάρης.

«Ἔτσι μου εἶσαι σύ;» κάνει ἡ κλώσα, καὶ τοῦ δίνει μιὰ δυνατὴ μὲ τὴ μύτη της. «Ὅχι! ὄχι!» τσιρίζει τὸ κλωσοπούλι ἀπὸ τὸν πόνο.

«Κάαα, κάαα!» ἔξαφνα φωνάζει βραχνὰ ἡ κλώσα. Τί τρέχει; Νά τὸ γεράκι, ἔρχεται νὰ τῆς ἀρπάξῃ κανένα κλωσοπούλι. Τὰ πουλάκια καταλαβαίνουν τί θέλει νὰ τοὺς πῆ ἡ μανούλα τους, καὶ τρέχουν νὰ κρυφτοῦν κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες της.

«ὦ, τί καλὴ μανούλα πού εἶναι!» λέω, ἅμα τὴ βλέπω νὰ μαζεύῃ ἔτσι τὰ πουλάκια της.

49. σπαρτά.

σπ.

Ὁ πατέρας μου σπέρνει τὰ χωράφια μας τὸ φθινόπωρο. Ὁ καλὸς Θεὸς στέλνει τὴ βροχὴ καὶ τὸν ἥλιο του γιὰ νὰ μεγαλώσουν τὰ σπαρτά.

Τὸν Ἰούλιο τὰ σπαρτά μας περιμένουν τοὺς θεριστές. Οἱ θεριστές μὲ τὰ δρεπάνια στὴ γραμμὴ θερίζουν τὰ σπαρτά, τὸ κριθάρι καὶ τὴ βρόμη, τὸ σιτάρι καὶ τὴ σίκαλη.

Τὰ στάχυα τὰ δένουν σὲ χερόβολα καὶ μὲ τὰ χερόβολα κάνουν τὰ δεμάτια. Τὰ δεμάτια τὰ κουβαλοῦν στὰ πλατιά ἀλώνια. Ἐπειτα τὰ σπαρτά τὰ ἀλωνίζουν καὶ τὰ λιχνίζουν μὲ τὰ δικράνια. Ἔτσι ξεχωρίζουν τοὺς σπόρους ἀπὸ τὰ ἄχυρα. Τὰ ἄχυρα τὰ ἀποθηκεύουν γιὰ νὰ τρῶνε

τά ζῶα τὸ χειμῶνα. Τοὺς σπόρους τοὺς ἀλέθουν
στὸ μύλο νὰ γίνουν ἀλεύρι.

Ἐπὶ τὸ ἀλεύρι γίνεται τὸ ψωμί.

50. σβουρα.

σβ. σγ. σμ. σ = ζ.

Ὁ παππούς μου ἔφτιασε μιὰ ὀμορφή σβούρα. Ὁ παππούς με ἔμαθε πῶς νὰ τυλίγω τὴν κλωστή γύρω στὴ σβούρα, πῶς νὰ τὴν πετῶ καὶ πῶς νὰ τὴ χτυπῶ μὲ τὴ βίτσα νὰ γυρίζη ἀδιάκοπα. Τὸ σκυλάκι μας, ἅμα βλέπει τὴ σβούρα νὰ γυρίζη, τὴ γαβγίζει: «γάβ! γάφ!» Σμίγει τὰ δύο του πόδια, χαμηλώνει τὸ σγουρόμαλλο κεφάλι του

καὶ κοιτάζει τὴ σβούρα μὲ περιέργεια. « Ἄς δῶ » συλλογίζεται « τί ἔπαθε καὶ γυρίζει ἔτσι σάν τρελή; » Ἐξαφνα πηδᾷ, ἀρπάζει τὴ σβούρα μὲ τὰ δόντια του, τὴν τινάζει μερικές φορές καὶ τὴν ἀφήνει χάμω. « Γάβ γάφ! γάβ γάφ! » τὴ γαβγίζει πάλι, σὰ νὰ τῆς λήη: « γιατί δὲ γυρίζεις τώρα πιά, κυρά σβούρα; »

51. καμπάνα.

μ.π. ντ.

« Ντάν ντάν, ντάν ντάν, ντάν ντάν! » σημαίνει ἡ καμπάνα κάθε Κυριακὴ καὶ κάθε μεγάλη γιορτὴ. « Ντάνταν! ντάνταν! ντανταντάν! » Ὁ κόσμος τώρα εἶναι ντυμένος τὰ γιορτινά του ροῦχα.

« Ντάν! ντάν! ντάν! » Τώρα μὲ τίς λαμπάδες στὰ χέρια οἱ χριστιανοὶ ξεκινοῦν ἀπὸ ἔλα τὰ σπίτια γιὰ τὴν ἐκκλησιά.

« Ντάν! ντάν! ντάν! » Μπαίνουν τώρα, προσκυνοῦν μὲ εὐλάβεια ἐμπρὸς στὸ προσκυνητᾶρι καὶ ἀνάβουν τίς λαμπάδες τους.

« Ντάν! ντάν! ντάν! » Ποιὸς μπορεῖ νὰ μείνη

στό σπίτι; Και οί πιό τεμπέληδες τώρα μπαίνουν στην ἐκκλησιά.

«Ντάν, ντάν, ντάν! νταντάν! νταντάν!». Ὁ παπὰς τώρα στά χρυσά ντυμένος ἀρχίζει τὴ λειτουργία.

«Ντάν! ντάν! ντάν!» Ὁ Χριστούλης, ἡ Παναγίτσα, οἱ ἅγιοι στό εἰκονοστάσι φαίνονται νὰ λέν μέ γλυκὸ χαμόγελο στοὺς χριστιανούς: «Πολύ, πάρα πολὺ μᾶς ἀρέσετε νὰ σᾶς βλέπουμε ἔτσι ἐνωμένους σάν ἀδέρφια».

«Ντίν! ντίν! ντίν!» καὶ τὸ καμπανάκι πού εἶναι στό ἐκκλησάκι ἀπάνω στὴν κορφή τοῦ βουνοῦ.

«Ντίν! ντίν! ντίν!» τὸ καμπανάκι. Οἱ βοσκοὶ εὐχαριστημένοι γυρίζουν στὶς στάνες τους. Ξαπλωμένοι στὸν ἴσκιό τῶν πεύκων παίζουν χαρούμενα τὴ φλογέρα τους.

«Ντίν! ντίν! ντίν!» τὸ καμπανάκι. Κάποιος ξένος μπῆκε στό ἐκκλησάκι νὰ ἀνάψῃ τὰ καντήλια.

«Ντίν! ντίν! ντίν!» Χαρὰ σκορπίζει γύρω στό βουνὸ τὸ καμπανάκι. Ντίν! ντίν! ντίν! ντίν!... ντίν!....».

52. Φεγγάρι.

γγ. γκ.

Φεγγαράκι μου λαμπρό,
φέγγε μου νά περπατώ,
νά πηγαίνω στο σχολειό
νά μαθαίνω γράμματα,
γράμματα σπουδάματα
του Θεού τὰ πράματα.

Αυτό τὸ τραγουδάκι λέμε ὄλα τὰ παιδιά, ὅταν
τὸ φεγγάρι εἶναι ὀλοστρόγγυλο.

Ἡ κυρούλα μας μὲ τις ἄλλες γυναῖκες τῆς γειτονιάς κάνει νυχτέρι· γνέθει τὴ ρόκα τῆς καὶ καμαρώνει τὰ ἐγγονάκια τῆς.

Πολλὲς φορές ἔχομε ἀκούσει τὴν ἱστορία τοῦ τραγουδιοῦ ἀπὸ τὸ γλυκὸ στόμα τῆς κυρούλας μας, μὰ δὲν τὴ χορταίνομε. Τρέχομε λοιπὸν στὴν κυρούλα μας. «Κυρούλα, πολὺ σὲ παρακαλοῦμε, πές μας πάλι τὴν ἱστορία».

Ἡ κυρούλα μᾶς παίρνει στὴν ἀγκαλιά τῆς καὶ μᾶς φιλεῖ ἕνα ἕνα τρυφερά. Ὕστερα καθόμαστε γύρω τῆς· ἀκουμποῦμε τοὺς ἀγκῶνες μας στὰ

γόνατα και τὰ χέρια στο σαγόνι και τὴν κοιτάζουμε κατάματα.

Ἡ κυρούλα στρίβει μιὰ δυὸ φορές τὸ ἀδράχτι της και ἀρχίζει τὴν ἱστορία.

« Μιὰ φορά κι ἕναν καιρὸ τὸν τόπο μας τὸν εἶχαν οἱ κακοὶ Τοῦρκοι.

Αὐτοὶ δὲν ἄφηναν τοὺς χριστιανούς νὰ ἔχουν σκολειά. Τὰ παιδάκια πήγαιναν στὴν ἐκκλησιὰ τὴ νύχτα γιὰ νὰ τοὺς μάθη ὁ παπὰς γράμματα. Ποιὸς τοὺς φώτιζε τὸ δρόμο; »

« Τὸ φεγγάρι! τὸ φεγγάρι! » φωνάζουμε και ξαναρχίζουμε πάλι νὰ τραγουδοῦμε χορεύοντας και πηδώντας :

Φεγγαράκι μου λαμπρό,
φέγγε μου νὰ περπατῶ

. . . . .

53. Ἄγκιστρι.

στρ. σπρ. σπλ. θμ.

— 1 —

Ποιά εἶμαι πού σᾶς μιλῶ τώρα τόσον καιρό;
Εἶμαι ἡ Δαφνούλα τοῦ Φώτου Λιόντα. Ὁ ἀδερφός
μου λέγεται Γιώργος. Ὁ παππούς μου ὁ Ἄντρέας
Λιόντας μᾶς παίρνει κάθε Κυριακή καὶ κάθε γιορτή,
καὶ κατεβαίνομε στήν ἀκρογιαλιά καὶ ψαρεύομε
μέ ἄγκιστρια.

ΠΑΠΠΑΜΙΧΑΝΑ, ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ Α΄

4

Ἄποβραδὶς ἐτοιμάζει ὁ παππούς τ' ἀγκίστρια. Για τὸ κάθε ἀγκίστρι παίρνει ἓνα μακρὸ καλάμι· στὸ λεπτότερο μέρος δένει πρῶτα τὴν πετονιά με τὸ στρογγυλὸ φελλό· στὴν ἄκρη τῆς πετονιάς δένει τὸ ἀρμίδι. Τὸ ἀρμίδι εἶναι μιὰ ἄσπρη τρίχα ἀπὸ ἄλογο· ἔχει στὴ μιὰ ἄκρη ἓνα στρογγυλὸ μολυβένιο βόλι καὶ στὴν ἄλλη τὸ γυριστὸ ἀγκίστρι με τὸ δόλωμα. Τὸ δόλωμα εἶναι ἢ κανένα λεπτό, λιγνὸ σκουληκάκι, ἢ ψωμί ζυμωμένο με ἄσπρο τυρί.

Προχτές, πρὶν νὰ ψαρέψωμε, περάσαμε ἀπὸ τὸ μπακαλικάκι ποῦ εἶναι στὴν ἀκρογιαλιά.

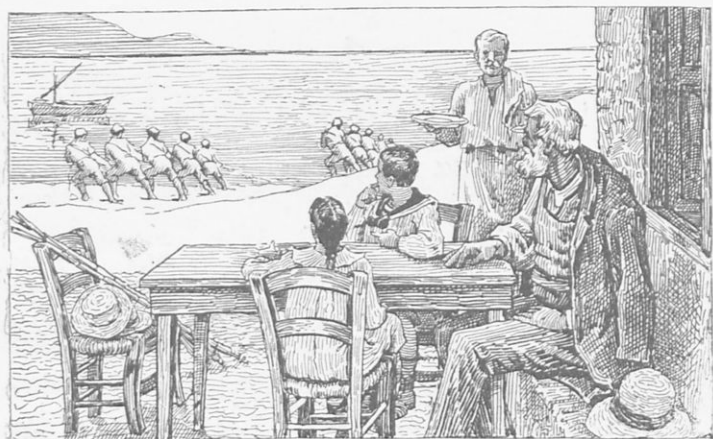
« Τί ἔχεις, μπάριμπα Μαθιέ, νὰ φᾶμε σήμερα ; » ρώτησε ὁ παππούς.

Ὁ μπάριμπα Μαθιὸς ἀποκρίθηκε : « Ἔχω μπαρμπούνια τηγανητά· περιμένω νὰ μοῦ φέρουν καὶ ἓνα ἀρνάκι ».

« Νὰ μᾶς κρατήσης λίγα μπαρμπούνια, καὶ νὰ μᾶς ψῆσης στὴ σκάρα τῆ σπλῆνα καὶ τὸ συκώτι τοῦ ἀρνιοῦ » παράγγειλε ὁ παππούς.

Καθήσαμε καὶ οἱ τρεῖς μας ἀπάνω σ' ἓνα βράχο,

και άρχισαμε τὸ ψάρεμα μὲ τ' άγκίστρια. Τὰ ψαράκια γλιστρώντας στὸ νερὸ ζύγωναν τὰ δολώματα. «Χάπ! τσάπ!» μεμιᾶς τινάζαμε τὸ άγκίστρι ψηλά και στή στιγμή τὸ ψαράκι στὰ χέρια μας.

— 5 —

Πιάσαμε αρκετὰ ψάρια και γυρίσαμε στὸ μπακαλικάκι νὰ φᾶμε. Καθὼς τρώγαμε, δίπλα στὴν άμμουδιά σὲ δυὸ σειρές οἱ λιοκαμένοι ψαράδες τῆς τράτας τραβοῦσαν μὲ ρυθμὸ τὰ δίχτυα... «χό! χό! χόπ! χό! χό! χόπ!» Σὲ λίγο τὸ δίχτυ ἦταν στὰ ρηχά. Χιλιάδες ἦταν μέσα τὰ ψάρια πού σπαρταροῦσαν.

54. Τζίτζικας.

τζ. ντρ. μπλ.

— 1 —

« Τζί! τζί! τζί! τζί! τζί! τζί! » ὁ τζίτζικας τραγουδᾷ ἀδιάκοπα τὸ καλοκαίρι, κρυμμένος μέσα στὶς φυλλωσιές τῶν δέντρων.

« Τζί! τζί! τζί! τζιτζιτζί! τζί τζί! τζί τζί! τζιτζιτζί!... » ὅλα τὰ τζιτζίκια μᾶζι κάνουν μουσική.

« Τζά! τζά! τζάα! τζά! τζά! τζάα! » ἓνας γεροτζίτζικας κρατᾷ τὸ ἴσιο.

— 2 —

« Δὲν παύεις πιά, γεροξεμουλισμένε; μὲ ξεκούφανες!... » λέει ὁ μύρμηγκας φορτωμένος ἓνα βαρὺ σπειρὶ σιτάρι.

« Τί; τί; σὲ μένα τὸ λές; » ρωτᾷ ὁ τζίτζικας γυρίζοντας στὸ μύρμηγκα τὰ μάτια του, τὰ μεγάλα σὰ δυὸ γυαλιστερές χάντρες.

« Ναί, σὲ σένα τὸ λέω! Θέλεις νὰ σ' τὸ ξαναπῶ;

Γέρασες και μυαλό δὲν ἔβαλες » ξαναεἶπε ὁ μύρμηγκας.

« Καὶ γιατί παρακαλῶ; » ρώτησε ὁ τζίτζικας.

— 3 —

« Θεέ μου, ἀδιαντροπιά! » λέει ὁ μύρμηγκας.
« Δὲ μοῦ λές; δὲ μαζεύεις κάτι γιὰ τὸ χειμῶνα;
Ἔχεις σκοπὸ πάλι ναρθῆς νὰ μὲ ξαναφορτωθῆς; »

« Ὅσο γι' αὐτό, μὴν ἔχεις φόβο » εἶπε ὁ τζίτζικας.
« Θυμαῖσαι; Ἦρθα τουρτουρίζοντας νὰ μὲ φιλέψης, καὶ μὲ πέταξες σὰ σκυλί ».

« Ἔτσι σοῦ ἀξίζεις, γεροτεμπέλη » εἶπε ὁ μύρμηγκας.

— 4 —

« Πολὺ καλὰ γεροτσιγκούνη! » εἶπε ὁ τζίτζικας.
« Μὰ βλέπεις, δὲν πέθανα. Πῆγα στὴν ἀδερφή σου τὴ μέλισσα, καὶ πέρασα, δόξα νάχη ὁ Θεός, ζωὴ μιὰ φορά! »

« Ζούμ! Ζούμ! » ἔκαμε πετώντας ἀπὸ κεῖ βιαστικὰ ἡ μέλισσα φορτωμένη μέλι. « Δὲν ἀξίζει δὰ τὸν κόπο νὰ μὲ παινεύης ἔτσι, καλέ μου φίλε!... »

— 5 —

« Πάντα σκορποχέρα! πάντα σκορποχέρα »
είπε ο μύρμηγκας.

« Όχι σάν έσας τούς προκομμένους » είπε ο
γεροτζιτζικας.

« Θα φωνάξω όλους γύρω, να τούς πω την
ιστορία σας. Τζά! τζά! τζά! έλατε δώ... »

Τί; τί; » ρώτησαν πετώντας γύρω του όλα
τά τζιτζίκια.

— 6 —

« Ακοϋστε... του λόγου του ο μύρμηγκας, ή
σφήκα, που χύνει το φαρμάκι της έδω δίπλα μας,
ή αράχνη, που ύφαινει παραπέρα, ο σκαντζόχοιρος,
που προβάλλει άγριεμένος, και ή μέλισσα που
πέρασε, ήταν μια φορά κι έναν καιρό άνθρωποι
κι αδέρφια.

— 7 —

Ή μάνα τους δούλεψε και τούς έκαμε όλους
νοικοκυραίους. Ο μύρμηγκας έγινε ζευγολάτης, ο
σκαντζόχοιρος περιβολάρης, ή αράχνη παντρεύτηκε
κ' έγινε περίφημη άνουφάντρα, ή σφήκα πήρε κάποιο
ζαχαροπλάστη και τον βοήθησε να φτιάνη τα
γλυκίσματα.

«Γι' αυτό ζηλεύεις! Γι' αυτό ζηλεύεις!... Είμαστε και φαινόμεσαστε...» είπαν φουρκισμένοι...

— 8 —

«Δέ ζηλεύω κανένα» είπε ό τζίτζικας. «Μά τότε πού ψυχομαχοῦσε ή μάνα σας κι έστειλε τήν παρακόρη της νά πάτε νά τή δήτε, δέν πήγε κανένας σας, μόνο ή εύλογημένη μέλισσα».

«Δέ θ' άφηνα έγώ τά χωράφια μου άθέριστα» είπε ό μύρμηγκας.

«Ούτε γώ τόν κήπο μου ξέφραγο, γεροφλύαρε» είπε ό σκαντζόχοιρος τρίζοντας τά δόντια του.

«Ούτε έγώ τά πανιά μου» είπε ή άράχνη.

«Κι έγώ δέ θ' άφηνα τά γλυκά μου, γεροξεκουτιάρη», είπε φαρμακωμένη ή σφήκα.

— 9 —

«Τό ξέρω δά» είπε ό τζίτζικας. «Γι' αυτό και σās καταράστηκε. Έσύ, γεροτσιγκούνη μύρμηγκα, νά σπέρνης και νά θερίζης και προκοπή νά μήν κάνης. Έσύ σκαντζόχοιρε, νά φέρνης πάντα φορτωμένος τ' άγκάθια, πού θά έφραζες τόν κήπο σου. Έσύ, άνυφάντρα μου, νά ύφαίνης, νά ύφαίνης και πανί νά μήν ξεστένης. Και σύ, φαρμακομύτα

σφήκα, μέλι νά τρῶς καί φαρμάκι νά σοῦ γίνεται! Μόνο ἡ ἀδερφούλα σας ἔτρεξε νά δῆ τῆ μάνα σας μέ τὰ προζύμια στά χέρια, καί βλέπετε πῶς εἶναι φορτωμένο πάντα τὸ σπίτι της».

«Τζί! τζί! τζί! ντροπή! ντροπή! τζί! τζί! τζί! ντροπή! ντροπή!» φώναξαν ὄλα τὰ τζίτζικια.

«Μωρὲ μπλέξιμο μέ τὸν τζίτζικια!» ἔκανε καταθυμωμένος ὁ σκαντζόχοιρος. «Σφήκα, ἄρπαξέ τον καί φέρε τον ἐδῶ, νά τὸν τραγανίσω νά ξεθυμάνω!

Ἡ σφήκα χίμηξε.

«Κακὸ χρόνο νάχης· μούσκισες τὸ καλύτερο φτερό μου» εἶπε ὁ τζίτζικιας. Καί περνώντας ἀπὸ τὸ πανί τῆς ἀράχνης, πού ἔπλεκε τὰ δίχτυα γύρω του νά τὸν δέσῃ· «νά καί σὺ καί τὰ πανιά σου, καταραμένη» εἶπε· «τί νόμισες πῶς εἶμαι, κουνούπι ἢ μίγα;»

— 10 —

«Πᾶμε, γιατί ἀλλιῶς ποτέ δὲ θά ξεμπλέξωμε» εἶπε ὁ μύρμηγκας.

«Στὸ καλό!» εἶπε ὁ τζίτζικιας «καί μάθετε ἄλλοτε νά μὴν τὰ βάζετε μέ τὸν τζίτζικια».

ΤΕΛΟΣ

